

**VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS**
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/20/4216

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspeksioon

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 05.01.2021, Tallinnas

Adressaat Keskkonnaamet
Peadirektor Riho Kuppert
e-posti aadress: info@keskkonnaamet.ee

Vaide esitaja (teabenõudja) XXX

RESOLUTSIOON

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, AvTS § 51 lg 1 p 7 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lg 3 alusel teeme teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- 1) hinnata kas küsitud dokumentidele saab üldse kasutada AvTS § 35 lg 2 alust (kas tegemist on riikliku järelevalvemenetlusega);
- 2) vaadata teabenõue uuesti üle ja sellele korrektselt vastata kas teabe väljastamisega või sellele vastamisest põhjendatult keeldudes, edastades koopia vastusest ka info@aki.ee;
- 3) muuta dokumendiregistris küsitud teabele seatud juurdepääsupiirangu alust;
- 4) määrان ettekirjutuse täitmise tähtajaks 12.01.2021.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspeksioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE: Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna Halduskohtusse üksnes vaideotsuse rahuldamata jäänud osas või juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil. Seejuures saab vaideotsuse tühistamist nõuda üksnes koos teabevaldajale esitatud nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras. Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS: Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse

algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

17.11.2020 esitas teabenõude teabevaldajale teabenõude väljastada dokument:

Registreerimise kuupäev 14.10.2019

Registreerimisnumber 12-1/19/16719

Pealkiri Märgukiri Kobratu II liivakarjääri kohta

17.11.2020 keeldus teabevaldaja teabenõude täitmisest, tuues põhjenduseks avaliku teabe seaduse alusel seatud juurdepääsupiirangu seoses ärisaladusega (AvTS § 35lg 1 p 17).

18.11.2020 esitas teabenõudja inspeksioonile vaide.

23.11.2020 esitas inspeksioon teabevaldajale järelepärimise.

09.12.2020 esitas teabevaldaja inspeksioonile vastuse.

21.12.2020 esitas inspeksioon nõudekirja Maa-ametile saamaks selgitusi nende koostatud dokumendi lisa kohta (Maa-amet, kaevandamistegevuse aerokontrolli projekt nr 14319 L.MK/318772 Kobratu II liivakarjääri seletuskiri 2018).

22.12.2020 sai inspeksioon Maa-ameti vastuse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Kuna kogu dokument ei saa täies mahus olla ärisaladusega piiratud, siis vaidlustan Keskkonnaameti seisukoha, et nad ei saa küsitud dokumenti väljastada.

1. Taotlen, et Andmekaitseinspeksioon kohustaks Keskkonnaametit oma otsust uuesti üle vaatama ja hindama dokumendis sisalduvat ärisaladust.

2. Soovin, et Keskkonnaamet väljastaks mulle dokumendi mahus, mis ei sisalda ärisaladust.

TEABEVALDAJA SELETUS:

Selgituseks, et Keskkonnaamet väljastas OÜ TEEARU GRUPP 14.10.2019 kirjaga nr 121/19/16719 märgukirja Kobratu II liivakarjääri kohta. Väljastatud dokument kandis märget ametisiseseks kasutamiseks, aluseks avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 17 juurdepääsupiiranguga 5 aastat.

Tulenevalt seadusega Keskkonnaametile antud pädevusest on Keskkonnaametil keskkonnatasude seaduse § 33¹ lõike 6 alusel õigus keskkonnatasude arvutamise aluseks olevate dokumentide kontrollimise eesmärgil muu hulgas viibida loodusvara kasutamise kohas ning teha seal kontrollmõõtmisi. Seoses sellega on antud kirjale oli lisatud Maa-ameti poolt teostatud mäeeraldise aerokontrolli (ülelennu kuupäevad 17.09.2014, 14.04.2018 ja 04.10.2018 ning metsanduslik ülelend 09.08.2017) tulemuste seletuskiri. Lisatud dokument kandis märget ametisiseseks kasutamiseks, aluseks avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 2 (riikliku järelevalve, haldusjärelevalve ja teenistusliku järelevalve menetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni) juurdepääsu piiranguga 5 aastat.

Ekslikult on Keskkonnaamet OÜ TEEARU GRUPP 14.10.2019 väljastatud kirjale nr 121/19/16719 (Märgukiri Kobratu II liivakarjääri kohta) teinud märke ametisiseseks kasutamiseks, aluseks avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 17 juurdepääsupiiranguga 5 aastat.

Antud kirjal puuduvad otseselt ärisaladusele viitavad tingimused. Küll aga kirja lisast tulenevalt oleks õigem teha märke ametisiseseks kasutamiseks, aluseks avaliku teabe seadus § 35 lg 1 p 2 (riikliku järelevalve, haldusjärelevalve ja teenistusliku järelevalve menetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni) juurdepääsu piiranguga 5 aastat.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

I Vaide ese

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mistahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites.

Antud juhul on teabenõudja küsinud 14.10.2019.a dokumenti nr 12-1/19/16719 pealkirjaga Märgukiri Kobratu II liivakarjääri kohta, mis on teabevaldaja enda koostatud dokument ehk loodud dokument avaliku teabe seaduse tähenduses.

Selle lisa on Maa-ameti koostatud dokument Maa-amet, kaevandamistegevuse aerokontrolli projekt nr 14319 L.MK/318772 Kobratu II liivakarjääri seletuskiri 2018 ehk saadud dokument avaliku teabe seaduse tähenduses.

II Teabenõudele vastamine

1. AvTS § 23 sätestab alused teabenõude täitmisest keeldumiseks ja lõige 3 sätestab, et teabevaldaja teeb teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul. Antud juhul keeldus teabevaldaja teabenõude täitmisest õigel ajal. Küll aga ei selgitanud täpsemalt juurdepääsupiirangu määramise alust, sh ei pakkunud teabe osalist väljastamist, mida ärisaladuse piirangu korral tehakse. Leiame, et teabevaldaja oleks pidanud juba vastamise ajal juurdepääsupiirangu õigsuse vastavust kontrollima.

2. Kõik võimalikud juurdepääsupiirangu alused peavad tulenema avaliku teabe seadusest või mõnest muust seadusest. Oma vastuses inspeksioonile on teabevaldaja kinnitanud, et tegelikult puuduvad ärisaladusele viitavad tingimused. Samas on toonud välja, et juurdepääsupiirangu aluseks peaks olema hoopis AvTS § 35 lg 1 punkti 2 - riikliku järelevalve, haldusjärelevalve ja teenistusliku järelevalve menetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni. Märgime ära, et juurdepääsupiirangu alust ei ole seni muudetud dokumendiregistris <https://adr.envir.ee/et/document.html?id=a15f31f4-108b-4174-a917-0def9539dc94>.

3. AvTS § 35 lg 1 p 2 saab kasutada vaid piiramaks juurdepääsu teabele, mis on kogutud **riikliku järelevalve, haldusjärelevalve ja teenistusliku järelevalve** menetluse käigus. Kahjuks ei selgu dokumendist endast Keskkonnaameti järelevalvepädevust, kuna puudub konkreetne viide, et saadetud märgukirjaga oleks riiklikku järelevalvemenetlust läbi viidud. Keskkonnaamet on viidanud keskkonnatasude seaduse § 33¹ lõikele 6, mis aga ei anna alust järelevalvemenetluse läbiviimiseks.

4. Küll aga on Keskkonnaamet oma 30.12.2020.a vastuses Kobratu Küla Seltsingule toonud välja, et järelevalvet maapõueseaduse üle teostab Keskkonnainspeksioon (antud juhul 2021.aastast teeb seda Keskkonnaamet, kuna Keskkonnaamet ja Keskkonnainspeksioon on ühinenud).

5. Kui vaadata samal teemal järgnevaid dokumente, siis on need kõik dokumendiregistris avalikud ja ei sisalda ühtegi juurdepääsupiirangut:

03.12.2020 samal teemal uus pöördumine Teearu Grupp OÜ poole

<https://adr.envir.ee/et/document.html?id=561253fa-91e6-4963-9cf5-5e9ce6fac27e>. (sh sisaldab pöördumine viidet ja hoiatust, et järelevalvet teostab Keskkonnainspeksioon); 15.12.2020. a Teearu Grupp OÜ vastus Keskkonnaameti pöördumisele <https://adr.envir.ee/et/document.html?id=acd3d36b-68f1-4964-837c-15779e49c6d8>.

6. Sellega jääb selgusetuks, miks peaks teabenõudes küsitud dokument olema erinev sellele järgnenud sama sisuga, kuigi erineva numbritega kirjadest, ning siiski juurdepääsupiirangut sisaldama. Lähtudes eeltoodust tundub, et tegemist ei ole Keskkonnaameti järelevalvemenetluse raames loodud dokumentidega. Küll aga palume teabevaldajal sellele ise selgitus anda, sest inspeksioon ei ole hetkel kõiki kohalduvaid seadusi üle vaadanud. Küsitud dokumendi osas tuleks lähtuda dokumendi koostamise ajal kehtinud seadusandlusest, mistõttu palume Keskkonnaametil üle vaadata kas nimetatud märgukiri on järelevalvedokument ning kui jah, siis kas järelevalvemenetlus on pooleli. Sel juhul peaks üle vaatama kõik samal teemal kirjad tervikuna. Eraldi selgitame, et poolelioleva menetluse käigus kogutud teabe osas teabenõude korras väljastamist otsustab menetleja. Seega kui see ei ole menetlust kahjustav, siis võib dokumente väljastada ka enne järelevalvemenetluse lõppu.

7. Lisaks selgitame, et AvTS § 35 lg 1 p 2 juurdepääsupiirangu aluse saab küll panna automaatselt dokumendiregistris 5 aastaks, aga teabenõude korral peab teabevaldaja iga kord üle vaatama, kas menetlus on vahepeal lõppenud, ning sel juhul teabe väljastama, sest piirangu alus on ära langenud.

8. Maa-amet on oma vastuses küsitud dokumendi lisa kohta andnud teada:

Maa-amet on edastanud kaevandamistegevuse aerokontrolli andmed järelevalvet tegevatele asutustele (Keskkonnaamet, Keskkonnainspeksioon ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet). Maa-ametil puudub iga üksiku objekti osas teadmine, kas esitatud materjali osas on järelevalvet tegevates asutustes andmed läbivaadatud ja nende alusel otsused tehtud või mitte. Aerokontrolli andmete päringute korral Maa-amet igal üksikul juhtumil kirjutab Keskkonnaametile, Keskkonnainspeksioonile ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile ja selgitab välja, kas asutustes on selle objekti osas menetlusi pooleli või mitte ja kas Maa-amet võib andmeid väljastada. Vastavalt laekunud vastustele võimaluse korral Maa-amet annab aerokontrolli andmed välja.

Tundub, et Maa-ameti koostatud dokumendile (aerokontrolli seletuskirjale) lisatud juurdepääsupiirang olnud hüpoteetiline eeldus, et adressaat(id) viivad selle alusel läbi oma järelevalvemenetlusi. Leiame, et kui teabenõudja küsib Maa-ameti koostatud dokumenti mõnelt adressaadilt, siis peab adressaat lähtuma vaid enda võimalikust pooleliolevast järelevalvemenetlusest ja ei pea uurima, kas sama dokumendi alusel on mõnel teisel asutusel järelevalvemenetlus pooleli. Seega saaks Keskkonnaamet piirata küsitud lisa osas juurdepääsu vaid siis, kui see on osa nende enda järelevalvemenetlusest ja see on pooleli.

Seega kohustame ettekirjutusega üle vaadata, kas Keskkonnaameti dokumendid on riikliku järelevalvemenetluse raames loodud ja neile on võimalik kehtestada AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel juurdepääsupiirangut. Sellest lähtuvalt vaadata üle uuesti teabenõue ning sellele vastata ning vaadata üle oma dokumendiregistris seatud piirangud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kadri Levand
jurist
peadirektori volitusel